

מסורת הש"ס

6) יצמת קב, 3) כן פון.
ע"ש, א) [ע"י מוס' צ"צ קמר.
ד"ה אודיינין]
ד) [נורסת הרי"ף (דף לה:)]
גדולה מכולן אמרו שפילו על גבי קרקע לא יאל כ"ו, 5) [ג"ל אלו, 1) [נס' שמחות פ"ה], 1) [שמחות פ"ו], 8) [ע"י בהר"ן דקוסה (דף רמב.)]
ד"ה אלל חיוב ובי' ותבין למה נקט צ"ך לשתא, 9) [ע"י בהר"ן סס], 1) [על כ, 1) [ו"ט מוס' יצמות קב.
ד"ה צ"ן ומוס' שבוטות ל.
ד"ה מלה ומוספות זכמים ע"י ד"ה מיושב],

תורה אור השלם

1. וְקָרָאוּ לוֹ זָקֵן עֵירוֹ וְדָבְרוּ אֵלָיו וְעָמְדוּ וְאָמַר לֹא חָפְצֵנוּ לְקַחְתָּהּ: דברים כה ה
2. וְהָקָם אִיבוֹ וְקָרַע אֶת מַעְלוֹ וְזָנָן אֶת רֹאשׁוֹ וַיַּפֵּל אֶרְצָה וַיִּשְׁתַּחֲוֶה: איוב א כ
3. וְהָקָם הַמֶּלֶךְ וְקָרַע אֶת בְּגָדָיו וַיִּשְׁכַּב אֶרְצָה וַיִּכַּל עַבְדָּיו נִבְיָיִם קָרְעוּ בְּגָדֵיהֶם: שמואל ב יג לא
4. וַיִּבְכּוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת מוֹשֶׁה עַבְרַת מוֹאָב שְׁלֹשִׁים יוֹם וַיִּתְמוּ יַמֵּי כְּבִי אֲבִל מוֹשֶׁה: דברים לד ה
5. וְהַפְּתִיחַ חֲזִיקִים לֵאבֹל וַיְבִל שִׁירֵיהֶם לְקִינָה וַהֲעֲלִיתִי עַל כָּל מַתְנַים וְשָׁק וְעַל כָּל רֹאשׁ קַרְקָה וַיִּשְׁתַּחֲוֶיָה כַּאֲבֹל יְהוֹד וְאֶחָרִיתָה כְּיוֹם מוֹאָב: עמוס ה י

הגהות הב"ח

6) רש"י ד"ה והאמר רבא כו נעצי ג' ימים שלא להניח תפילין:

גליון הש"ס

גמ' ודלמא מילתא יתירתא עיין לקמן דף טו ע"פ מ"ה' מסנס: תוס' ד"ה אלו דברים וכו' ענין עטיפתן ישמעאליים. ע"י לקמן דף כד ע"פ מוס' ד"ה ושמואל לעטמיה:

מוסף רש"י

ואם היו רבים צריכין לו. לנמוד ממנו (חולין פג).

ואלו מגלחין פרק שלישי מועד קמן

אודייני. מכתשת גדולה: **מכוס**. אמרו אפי' יסן ע"ג קרקע לא יאל עד שיכפה מטתו וישב עליה: **בעין ארלה**. כלומר שכפה מטתו וישב עליה ולעולם קריעה מעומד: **ואסור לקרום**. כדאמרין לעיל (דף טו.) מדאמר רחמנא ליחזקאל האנק דוס. והא דלמר (סוכה דף

כה.) אכל חייב בכל המצות האמורות

מצותה חוץ מן התפילין התם שאר מצות בעלמא אכל הני אית זהו שמחה: **ציום לרייס ליה**. לרשה: **סצר לאוקמי אמורא עליה**. תורגמן: **ושלושי צגלל**. מותר להניח תפילין דעיקר מצילות אינו אלא צ' ימים: **ואס צאו פנים חדשות**. ציום ג' אפ"ה אינו חולץ תפילין אע"ג דאיכא למיחש דלמא אמרי [בשנין ימים הראשונים נמי הניח תפילין: רבי **יוסע אומר וכו'**. דעיקר מצילות אינו אלא יוס אחד: **ואס צאו פנים חדשות**. ציום שני חולץ תפילין: **מ"ט דר"א**. דסצר עיקר מצילות שני ימים: **דכתיב ויסמו ימי** דמשמע

צ' ימים: עיקר מריא יוס אחד. אצל מצילות צ' ימים: **הלכה כר"א בחליצה**. שאס צאו פנים חדשות צג' אינו חולץ והלכה כרבי יוסע צעהתה דבשני מותר להניח תפילין: **בשני ועולא חולץ**. בשלושי קאמר הלכה כר"א דאמר אינו חולץ אצל בשני לא ידענא אי חולץ אי לא: **חולץ ומניח**. בשני אפי' מלה פעמים ציום וכי צאו פנים חדשות חולץ וכי ליכא פנים חדשות מניח: **רבא אמר כיון שמניח**. בשני שזב אינו חולץ לפנים חדשות: **והאמר רבא**. לעיל (דף כ.) בכפיית המטה הלכה כנחא דידן דאמר ג' ימים עיקר מצילות ה"נ נעצי ג' ימים 6) להניח תפילין:

מנזה

בצדו ו' ולחש הוא לר' חנניה בן עקביא ור' חנניה בן עקביא לתורגמן ותורגמן השמיעי לרבים ת"ר אבל ג' ימים הראשונים אסור להניח תפילין 8) משלישי ואילך ושלישי בכלל מותר להניח תפילין ואם באו פנים חדשות אינו חולץ דברי ר"א ר' יהושע אומר אבל ב' ימים הראשונים אסור להניח תפילין 9) משני ושני בכלל מותר להניח תפילין ואם באו פנים חדשות חולץ אמר רב מתנה מאי טעמא דר"א דכתיב 4 ויתמו ימי בכי אבל משה אמר רב **עינא מ"ט דר'** יהושע דכתיב 5 ואחריתה כיום מר ורבי יהושע נמי הא כתיב ויתמו ימי וגו' אמר לך שאני משה דתקיף אבליה ור"א נמי הא כתיב ואחריתה כיום מר עיקר מירדא חד יומא הוא אמר עולא הלכה כר"א בחליצה והלכה כר' יהושע 6 בהנחה איבעיא להו בשני לעולא חולץ או אינו חולץ ת"ש אמר עולא חולץ ומניח אפי' מאה פעמים תניא נמי הכי יהודה בן תימא אומר חולץ ומניח אפי' מאה פעמים רבא אמר כיון שהניח שוב אינו חולץ והא רבא הוא דאמר 7) הלכה כתנא דידן דאמר שלשה מצוה

אלא מעתה ועמד ואמר ה"נ. משמע ועמד ואמר היינו אפי

מיושב והא דאמרין פרק מצות חליצה (יצמות דף קו.) **בתי עמודי** לכתחילה שמה לרץ עמידה מדרבנן מיהו קשה דועמדו שני האנשים (דברים יט) דבעינן

אפי' מיושב כמו ועמדו וקדשו (לעיל דף יח:) אצל ועמד לחוד לא משמע הכי 2) **ד"איי לא תימא הכי וישכב ארצה וכו'**. אע"ג דושכב ארצה כתיב נמי אצל הילד דבת שבע אע"ג דלא גבי מת כתיב אלא על צנו ושמא הואיל והנציא אמר לו מות ימות הרי הוא כמת ואע"פ שהתפלל עליו שיחיה וכענין זה אמר זירושלמי הקצ"ה שהיה יודע שעתיד להיות מצול היה מתאבל על עולמו קודם המצול ובתוס' הרב הקשה כי הסוגיא משונה בתחילה אומר מלתא יתירתא עזד דאי לא תימא הכי והדר מקשה דלא יאל ידי חובתו ונ"ל דהכי פי' מלתא יתירתא וה"נ כפה מטתו ושכב ע"ג קרקע וא"כ עזד מלתא יתירתא דליכא למימר ושכב היינו כפיית המטה דהא לא יאל ידי חובתו מכפיית המטה א"ל כעין וליכא שוס יתור וניחא ליה לשנויי הכי מלומר שהיה מלתא יתירתא ולהוכיח קריעה מכפיית המטה:

אלץ דברים שאבץ אסור בהן. הכא לא חשיב דברים שמנזיה עליהן כגון כפיית המטה ועטיפת הראש דלא חשיב אלא מיילי דאסור צהן תפילין ושאלת שלום לא חשיב דאין זה כל ימי האכל כדאמר לקמן תכנסת לא חשיב דהויא בכלל רחמיה אע"ג דלעיל (דף טו.) מיייתי תרי קראי לרחמיה ולתכנסת אצל הני דלא נוהגים כל השצוע לא לאפוקי מפיי הרי"א שפירש שרצינו שמואל היה ממיר לאכל לעשות מלאכה אחר ג' ימים ומה שאין נוהגין עתה לעשות עטיפת הראש וכפיית המטה סמיכין אהא דאמרין זירושלמי אכסנאי אינו חייב בכפיית המטה דלא לימרון חרש הוא פי' מכסף וכמו כן אלו צין הנכרים ויש ציינו עזדים ושפחות ועוד יש ליתן טעם בכפיית המטה לפי שמטות שלנו כך יכולין לשכב נחת מצד זה כמו מצד זה ואין ניכרת הכפייה דיש להן ד' קוודיקסיס מלמעלה כעין רגלים וכדאמרין לקמן דרגש אין לרץ לכפותו ועוד יש ליתן טעם בעטיפת הראש שלא היה מציא כי אס לידי שחוק 8) ענין

עטיפת ישמעאליס: **וְאֶסְרָךְ** לקרות בתורה. בתשובת רבינו יצחק זקני כתב כי רבינו יעקב היה אוסר ציימי אצלו בצאיוב ובקינות ובדברים הרעים שצירמיה מדלל תני ליה בשמעתינ כמו ט' צאצ שילחי דמענית (דף ג.) וצימי זקנותו חזר והמיר וזירושלמי אמר אצל שונה במקום שאינו רגיל משמע ששונה כמו צט' צאצ שאומר צפרק צמחא דמענית (סס) אצל קורא במקום שאינו רגיל וה"ק התם כל מצות הנוהגות אצל נוהגות צט' צאצ ואסור לקרות בתורה כו' אצל קורא במקום שאינו רגיל וקורא צאיוב וקינות וכו' משמע לכאורה דאצל וט' צאצ שוין דקאמר זירושלמי ומיהו אצל שונה במקום שאינו רגיל משמע דהא דוקא שרי ולא צאיוב ובקינות וצירמיה ומה שהציא רבי יצחק ראה לאסור מדקאמר לעיל (ד' טו.) אסור דבצרי תורה שנאמר האנק דוס ומשמע הכל אין נ"ל ראייה דלא קאמר אלא מדבר המשמתו כדאמר דמענית (ד' ג.) משוס שנאמר פקודי ה' ישרים משמחי לצ תדע דכולהו לאו דוקא דהא קאמר אסור בתפילין שנאמר פארך חצוב עליך ואינו אסור כל ימי אצלו:

משלישי ואיך. ושלישי חשבינן [מקלמין] ככולו ומדרבנן דהא לא מיייתי קרא אלא לשני ימים דכתיב ויתמו ימי כבי אצל משה הר"א והאי ויתמו בתפילין וכן ואחריתה כיום מר טפי מכל שאר מיילי דכל שעה שהוא מר נפש מתעולל בצפר ואין זה פאר כדפירש צוקנטרס בכתובות (ד' ו:) ריב"ז אצט' צאצ היה אומר ר' יצחק זקני דשרי כמו בשלישי דשרי:

חולץ ומניח מאה פעמים. פי' חולץ בפנים חדשות ומניח כשילכו וכן כל שעה שילכו מאה פעמים ציום וטעמיה משוס צין לר"א צין לרבי יהושע בפנים חדשות אסור לר"א להניח אסור ולרבי יוסע אפי' חולץ:

עין משפט ונר מצוה

אפי

קיש א מיי פ"ד מהל'

יבוס וחליצה הל' ו

סמג עשין נב טוש"ע אה"ע

סי קפט טעי' סד:

קב ב מיי פ"ה מהל' אצל

הלכה יח:

קבא ג מיי שס הל' א

סמג עשין דרבנן ג

טוש"ע י"ד סימן שפ סעף

א:

קבב ד ה ו ז מיי שס

הלכה טו סמג שס

טוש"ע שס וסימן שפד

סעף א:

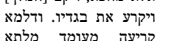
קבג ח מיי שס פ"ד

הלכה טו טוש"ע שס

סימן שמה סעף א

[וטוש"ע א"ח סימן לח

סעף ה]:

רבינו חננאל

אי הכי בעינן חליצה, דכתיב ועמד ואמר לא חפצתי, הכי נמי דמעומד. והנמיא בין עומד בין יושב בין מוטה, חליצתה כשורה.

אלא מהכא, ויקם [המלך]

ויקרע את בגדיו, ודלמא

קריעה מעומד מלתא

יתירתא הוא דעבר, כמה

דעבר בשכיבתו ארצה

דלא הוה צריך, דתניא ישן

על גבי מטה על גבי כסא

על גבי אידני [גדולה]

מכולן, על גבי קרקע לא

יצא, ואמר ר' יוחנן שלא

(יצא) קיים כפיית המטה.

אמר ליה, מאי וישכב

והנמיא בין עומד בין יושב

הוא, אלא כעין ארצה.

כדמפרש בירושלמי ר'

יוחנן אמר וישבו אתו

לארץ, אינו כתוב על

הארץ, אלא לארץ, בדבר

הסמוך לארץ, מיכן שהן

ישיבין על מטות כפירות,

וכיון שישן על מטה כפורה

ניעורו בלילה ונוכר שהוא

אבל. אלו דברים שאבל

במלאכה,

ובסיכה,

ובתעילת הסנדל, בתשמיש

המטה, ואסור לקרות

בתורה בנביאים ובכתובים

ולשנות בשנה ובמדרש

ובהלמוד בהלכות

ובאגרות, ואם היו רבים

צריכין לו אינו נמנע.

ומעוט ומת בנו של ר'

יוסי בצפורי, ובחו של ר'

בבית שפירס, ויצאו ודרשו

כל היום, ואסיקנא, ובלבד

שלא יעמיד התורגמן, אלא

יושב לו אחר בצידו של

אבל ולוחש לו, והוא

משמיץ לתורגמן,

והתורגמן משמיץ לרבים.

ת"ד אבל שלשה ימים

הראשונים אסור להניח

תפילין, משלישי ושלישי

בכלל מניח, ואם באו פנים

חדשות אינו חולץ, דברי

ר' אליעזר. ור' יהושע

אומר, משני ושני בכלל

מניח, ואם באו פנים

חדשות חולץ. אמר עולא

הליכתא כר' אליעזר

בחליצה, שאם באו פנים

חדשות משלישי ואילך

אינו חולץ, והלכתא

כרבא דאמר כיון שהניח

אינו חולץ, [וכר' יהושע

בהנחה, שמיים שני מניח.

מאי טעמא דר' אלעזר,

דכתיב ויתמו ימי בכי אבל

משה, מיעוט ימי אבל

שנים, ור' יהושע אמר

ואחריתא כיום מר, יומא

קמא בלבד.

4) נראה דצ"ל משלושי ואילך אינו חולץ וכר"י בהנחה שמיים שני מניח והלכתא כרבא דאמר כיון שהניח שוב אינו חולץ.